

ΟΙ ΖΩΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΗΠΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ (του Steve Best)

Ο ζωολογικός κήπος είναι ένας τέλειος μικρόκοσμος του μεταμοντέρνου κόσμου. Κολυμπώντας σε μια θάλασσα προσομοίωσης, ψεύτικης πραγματικότητας του Εθνικού Κράτους Διασκέδασης, όπου τα πάντα, από τα ανθρώπινα σώματα

μέχρι την εθνική πολιτική είναι πλαστά και σκηνοθετημένα, γιατί να μην προσομοιώνουν τη φύση, την άγρια ζωή, τις συμπεριφορές των ζώων και όλα τα είδη επίσης; Σε αυτό το προχωρημένο στάδιο του καπιταλιστικού αποικισμού του πλανήτη, όπου παραμένουν λίγες νησίδες φυσικού κόσμου και ο ζωολογικός κήπος ενσαρκώνει την εμπορευματοποίηση, τον κατακερματισμό και την “τεχνικοποίηση” των διεργασιών της ζωής – η βιοποικιλότητα μειώνεται και αντικαθίστανται τεχνητά με διατηρήσιμα “εκθέματα”.

Δεδομένου ότι η αντίθεση ανάμεσα στην κοινωνία και τη φύση ξεδιπλώνεται, η φύση εξαρτάται όλο και περισσότερο από τον πολιτισμό για τη διατήρηση της προηγμένης ζωής, αλλά ο πολιτισμός, προσκολλημένος στα μηχανιστικά μοντέλα και τις πρωτόγονες φιλοσοφίες της ιεραρχίας και της κυριαρχίας, δεν είναι αρκετά προηγμένος για να διατηρήσει την εξέλιξη. Ο ζωολογικός κήπος είναι το τέλειο σύμβολο λοιπόν για την ταφή του πλανήτη, για τη σαρκοφάγο των ζωικών ειδών, καθώς και για μια αυξανόμενη παθολογία της εκτός ελέγχου ανθρώπινης δύναμης. Οι ζωολογικοί κήποι είναι πρώτα και κύρια σχέσεις εξουσίας, είναι ταυτόχρονα και αιτία και σύμπτωμα της ανθρώπινης θέλησης

για κυριαρχία πάνω στο φυσικό κόσμο.

Ο ιμπεριαλισμός με άλλα μέσα

“Με πολλούς τρόπους, ο ζωολογικός κήπος έχει έρθει για να αντιπροσωπεύσει τη θεματολογία της εποχής του ελέγχου: την εξερεύνηση, την κυριαρχία, την αλαζονεία, την επιδειξιομανία, τον ισχυρισμό της ανωτερότητας, τη χειραγώγηση.”

Ντέιβιντ Έχρενφελντ, Ηθική στην Κιβωτό (David Ehrenfeld, Ethics on the Ark)

Εξ ορισμού, ένας ζωολογικός κήπος είναι ένα δημόσιο πάρκο το οποίο εκθέτει τα ζώα για σκοπούς όπως η ψυχαγωγία και η “εκπαίδευση”, και θα πρέπει να διακρίνεται από ένα “θηριοτροφείο”, μια συλλογή ζώων που διατηρούνται για διάφορους σκοπούς εκμετάλλευσης, περιπλανώμενους ζωολογικούς κήπους, ή μικρούς ζωολογικούς κήπους στις παρυφές των δρόμων, όπως οι Tiger Truck Plazas στη Λουιζιάνα και το Τέξας που φυλακίζουν τίγρεις κάτω από φρικτές συνθήκες. Η αμερικανική ένωση ζωολογικών κήπων και ενυδρείων (AZA) πιστοποιεί τους “καλύτερους” ζωολογικούς κήπους, αλλά πολλοί ζωολογικοί κήποι εγκεκριμένοι από την AZA συνεχίζουν να κακομεταχειρίζονται τα ζώα τους (όπως φάνηκε και στο περίφημο ξυλοδαρμό της ελεφαντίνας Σίσου στο ζωολογικό κήπο του Ελ Πάσο το 1998). Επιπλέον, μόνο περίπου το 10% των πάνω από 2.000 εκθετών ζώων που έχουν άδεια από το Υπουργείο Γεωργίας των Ηνωμένων Πολιτειών (USDA) είναι διαπιστευμένο από το AZA. Θα πρέπει να διακρίνουμε, επίσης, τους ζωολογικούς κήπους από τα καταφύγια, όπως το καταφύγιο Ελεφάντων στο Tennessee όπου τα ζώα διατηρούνται μέσα σε εκτεταμένο φυσικό περιβάλλον, συχνά τελείως κλειστά για το κοινό. Συχνά, όμως, ζωολογικοί κήποι και θηριοτροφεία όπως το «Noah's Land Sanctuary» στο Harwood του Τέξας παραπλανητικά ισχυρίζονται ότι είναι «καταφύγια», όταν στην πραγματικότητα είναι πασίγνωστοι βασανιστές των ζώων (όλα υπό την ανοχή του USDA), και έτσι ο τίτλος “καταφύγιο” μπορεί να είναι ψεύτικη διαφήμιση για προσέλκυση χρημάτων και δεν αποτελεί εγγύηση μη βάνουσης πολιτικής.

Σήμερα οι ζωολογικοί κήποι ισχυρίζονται ότι έχουν σα στόχο τη διατήρηση των ειδών, αλλά και οι ζωολογικοί κήποι και οι προκάτοχοί τους, έχουν ανέκαθεν εμπλακεί στην παγίδευση, τη θανάτωση και την εμπορία ζώων. Τα θηριοτροφεία χρονολογούνται τουλάχιστον στην εποχή της αρχαίας Αιγύπτου, όπου ταύροι, φίδια, ελέφαντες και άλλα ζώα που εκτρέφονταν για θρησκευτικούς σκοπούς. Οι Ρωμαίοι φυλάκιζαν ζώα όπως λεοπαρδάλεις, λιοντάρια, αρκούδες, ελέφαντες, αντιλόπες, καμηλοπαρδάλεις και ρινόκερους για την σφαγή τους στις παραστάσεις των μονομάχων. Μερικά από αυτά τα θεάματα παίζονταν για μήνες και αφορούσαν τη σφαγή χιλιάδων ζώων. Είτε τα θύματα ήταν άνθρωποι είτε ήταν ζώα, η λαγνεία του αίματος ήταν δημοφιλής διασκέδαση. Το 1519, ο Hernando Cortez ανέφερε ότι ο κυβερνήτης των Αζτέκων, Μοντεζούμα, διατηρούσε ένα μεγάλο θηριοτροφείο για την παροχή θυσιών για θρησκευτικές τελετές. Πολλοί εξουσιαστές έχουν διατηρήσει θηριοτροφεία ζώων ως σημάδια ευημερίας και κύρους. Όσο συχνά τα ζώα έχουν συλλεγεί για να εκτεθούν ή για διασκέδαση σε όλη τη Δυτική ιστορία, τόσο συχνά έχουν κυνηγηθεί ως τροφή ή για σπορ, έχουν χρησιμοποιηθεί σε διαγωνισμούς το ένα εναντίον του άλλου, ή έχουν σφαγιαστεί σε τραγελαφικά όργια βίας.

Όπως γράφει ο Dale Jamieson στο δοκίμιό του “Ενάντια ζωολογικούς κήπους”, οι σύγχρονοι ζωολογικοί κήποι ιδρύθηκαν στη Βιέννη, τη Μαδρίτη, και το Παρίσι το δέκατο όγδοο αιώνα, και στο Λονδίνο και στο Βερολίνο το δέκατο ένατο αιώνα. Ο πρώτος αμερικανικός ζωολογικός κήπος ιδρύθηκε στη Φιλαδέλφεια και το Σινσινάτι το 1870. Στο υπέροχο βιβλίο του, : “Αναγνώσκοντας τους ζωολογικούς κήπους: Αναπαραστάσεις ζώων σε συνθήκες αιχμαλωσίας”, ο Randy Malamud εκθέτει την άγραφη ιστορία του ζωολογικού κήπου και τη σχέση του με την αποικιοκρατία. Οι ζωολογικοί κήποι ήταν άρρηκτα συνδεδεμένοι με τον ιμπεριαλισμό και τις ιδεολογίες της κατάκτησης, και παρείχαν την απαραίτητη νομιμοποίηση και τα σύμβολα για την κατάκτηση των εθνών. Τα ζώα που πιάνονταν σε ξένες χώρες κατά τη διάρκεια της ιμπεριαλιστικής περιπέτειας μεταφέρονταν πίσω στις πρωτεύουσες όπως το Λονδίνο, προκειμένου να παρουσιαστούν

σε ένα χαζό κοινό. Τα εξωτικά ζώα συμβόλιζαν την ικανότητα της αυτοκρατορίας να αποκτήσει κυριαρχία πάνω στη φύση και τον πολιτισμό και έγιναν πολύτιμα αντικείμενα επιδεικτικής κατανάλωσης.

Οι αυτοκρατορίες προβάλλουν τα σημάδια της εξουσίας και της μεγαλοπρέπειά τους. Δεδομένου ότι άψυχα εμπορεύματα όπως ο χρυσός και τα όπλα αποπνέουν λίγη σημειολογική λαμπρότητα, τα εξωτικά ζώα έχουν καταστεί σύμβολα της αυτοκρατορικής δύναμης και εξουσίας πάνω σε ξένα εδάφη. Για να τοποθετηθούν σε ζωολογικούς κήπους, τα ζώα έχουν αιχμαλωτιστεί στην άγρια φύση, έχουν αρπαχθεί από το βιότοπο και τις οικογένειές τους, έχουν αλυσοδεθεί, κακοποιηθεί, μεταφερθεί, φυλακιστεί, περιοριστεί, υποβάλλονται σε διάφορα χρονοδιαγράμματα, είναι υποχρεωμένα να υφίστανται πόνο, παρουσιάζονται σε κατηγορίες με ανθρωποκεντρικά κριτήρια, και υπόκεινται υπό συνεχή ανθρώπινα βλέμματα. Οι ζωολογικοί κήποι είναι έτσι προεκτάσεις και εκδηλώσεις του κράτους και της αυτοκρατορίας των ειδών. Όπως γράφει Malamud, “Οι κάθε είδους εκθέσεις ανθρώπων και ζώων αποδεικνύουν τους επίμονους πολιτιστικούς καταναγκασμούς να ενισχύσουν τον ιμπεριαλισμό: Γιορτάζουν τη δύναμη και την κατάκτηση που είναι αναγκαίες για να αποκτήσουν τα δείγματα για τις έκθεσης, ολοκληρώνουν τη δυναμική των εμπορικών συναλλαγών και της οικονομικής εκμετάλλευσης και αναγκάζουν τα πλήθη να συμμετάσχουν στην ιμπεριαλιστική επιχείρηση επιβεβαιώνοντας τη θέση τους στην σύγχρονη αυτοκρατορία. Οι μοντέρνοι ζωολογικοί κήποι αναπαράγουν τις ιμπεριαλιστικές παραδόσεις της επίδειξης του άλλου, κατασκευάζοντας μια προνομιακή αίσθηση της θέσης του θεατή -που μπορεί να αποφασίσει πότε θα έρθει, θα δει και θα φύγει, ενώ τα [ζώα] θεάματα πρέπει να μείνουν εκεί.”

Όπως η Marjorie Spiegel περιγράφει στο βιβλίο της “Η Επίφοβη Σύγκριση: Η Δουλεία του Ανθρώπου και των Ζώων”, η εκμετάλλευση των ζώων εφοδίασε με τα μοντέλα για να κυριαρχηθούν οι Αφρικανοί σκλάβοι, και πολλές κατηγορίες ανθρώπων – αυτοί που ανήκουν σε “κατώτερο” φύλο, φυλή ή τάξη – κατηγοριοποιούνται

ως “ζώα” ή “υπάνθρωποι”. Μόλις ανθρώπινα όντα μπορούν να συντάσσονται στην ίδια δυσμενή κατηγορία με τα ζώα, υπόκεινται σε παρόμοιες εκμεταλλευτικές συμπεριφορές. Κατά συνέπεια, η αγγλική γλώσσα χρησιμοποιούσε τα ζώα για να υποβιβάσει κατώτερες τάξεις ανθρώπων σε υποδεέστερη κατάσταση.

Οι ζωολογικοί κήποι, κυρίως, εφοδιάζουν μοντέλα απανθρωποποίησης. Στα τέλη του δέκατου ένατου και στις αρχές του εικοστού αιώνα, άνθρωποι συχνά εκτίθεντο σε κλουβιά μαζί με ζώα. Με κατάφωρα ρατσιστικούς τρόπους, Μαυριτανοί, Τάταροι, Ινδοί, Ασιάτες, Εσκιμώοι, και Βουσμάνοι της Αφρικής, ανάμεσα σε μια σειρά άλλων απ’ όλο τον κόσμο, έγιναν μέρος μιας εξωτικής συλλογής μορφών ζωής προς θέαση, όπως και διάφορα “τέρατα” (“νάνοι”, γίγαντες, γενειοφόρες γυναίκες και άτομα με κάθε είδους “παραξενιές” και “παραμορφώσεις”) περιορίζονταν σε κλουβιά ζωολογικού κήπου και θηριοτροφεία. Ανθρωπιστικά κινήματα σταμάτησαν τελικά αυτές τις πρακτικές, αλλά τα “φρικιά” μετακόμισαν στα τσίρκο, όπου και βρίσκονται μέχρι σήμερα.

Ενώ η ηθική πρόοδος ανάγκασε τους ανθρώπους να συνειδητοποιήσουν το λάθος του να εκθέτουν ανθρώπους, περιμένουμε το επόμενο βήμα σύμφωνα με το οποίο ο κόσμος θα κατανοεί την αδικία της εκμετάλλευσης των ζώων σε ζωολογικούς κήπους. Σήμερα, ωστόσο, καμία πόλη δεν θεωρείται πλήρης χωρίς ένα δημόσιο ζωολογικό κήπο ως μια σημαντική «τουριστική ατραξιόν». Σε μια αργή μείωση των ζώων που προορίζονται για αγαθά και θέαμα, οι ζωολογικοί κήποι αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της «ποιότητας ζωής», μαζί με πάρκα, βιβλιοθήκες, συμφωνίες, και ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις. Φυσικά, η “ποιότητα ζωής” αναφέρεται στους ανθρώπους και όχι στα ζώα. Από τη στιγμή που είναι διαθέσιμα για το ανθρώπινο βλέμμα και είναι μέρος των πόρων διασκέδασης της πόλης, η ποιότητα της ζωής των ζώων είναι αδιάφορη για τους περισσότερους πολιτικούς της πόλης και το κοινό.

Το Τείχος του Βερολίνου των Ειδών

“Θα πληρώσουν το τίμημα για την ομορφιά τους, φτωχά θηρία. Η ανθρωπότητα θέλει να πιάσει οτιδήποτε το όμορφο και να το φυλακίσει, και στη συνέχεια να έρχονται κατά χιλιάδες για να το παρακολουθήσουν να αργοπεθαίνει.”

David Garnett, ένας άντρας σε ζωολογικό κήπο.

Το πιο εντυπωσιακό πράγμα στους ζωολογικούς κήπους δεν είναι οι υποδομές τους – τα κλουβιά, τα μπαρ, οι τοίχοι, τα παράθυρα, οι τάφροι, και τα περιβλήματα, ο κλειστός κόσμος της μοναξιάς και του πόνου διάτρητος με κραυγές μέσα στη νύχτα, οι υγρές και άσχημες μυρωδιές της κακοφορμίζουσας ασθένειας και της δυστυχίας. Αντίθετα, το κύριο ενδιαφέρον των ζωολογικών κήπων βρίσκεται στην υποκείμενη ψυχολογία, στην ανθρώπινη νοοτροπία που προσπαθεί να δαμάσει τη φύση, να εξημερώσει τα άγρια ζώα, να ασκήσει τη θέλησή της για εξουσία πάνω σε αυτό που θεωρεί κατώτερο του εαυτού της, στις επιστημολογίες της ιεραρχίας και του κράτους που έχουν σηματοδοτήσει το σύνολο του δυτικού πολιτισμού από την έναρξή του. Οι αρχιτεκτονικές του διαχωρισμού υπάρχουν όχι για να μας αποκόψουν από τα ζώα του ζωολογικού κήπου, αλλά από το φυσικό κόσμο στο σύνολό του, αποτελούν οντολογικές διαχωριστικές γραμμές. Οι ζωολογικοί κήποι μας χωρίζουν όχι μόνο από συγκεκριμένα ζώα, αλλά γενικότερα, από τη δική μας ζωικότητα, την εξελικτική μας κληρονομιά, τους βιολογικούς προγόνους μας – το αισθανόμενα και σκεπτόμενα όντα, με τα οποία μοιραζόμαστε τη δυναμική περιπέτεια της εξέλιξης και των οποίων η ύπαρξη άνοιξε το δρόμο για τη δική μας. Έτσι, οι τοίχοι δεν είναι τόσο ένα φυσικό όσο ένα πολιτιστικό μέσο διαχωρισμού, διαιρούν τη ζωή σε “εμάς” εναντίον “αυτών” αντί να δημιουργούν μια εξελικτική συνέχεια.

Αυτοί που πηγαίνουν στους ζωολογικούς κήπους καταλαμβάνουν τη θέση των θεατών, προμηθευτών ενός βλέμματος που αντικειμενοποιεί τα ζώα και τα υποβιβάζει σε μια εξευτελισμένη και κατώτερη κατάσταση ύπαρξης. Η απλή πράξη του κοιτάγματος καθιερώνει μια σχέση εξουσίας, αφού ο θεατής ορίζει τον οπτικό του στόχο με τις περιφρονητικές αξίες που τον πληροφορούν τα

μάτια του. Δεν υπάρχει καμία κατανόηση ή σεβασμός, όταν το υποκείμενο ειδόνεται σαν ένα αντικείμενο για ψυχαγωγία. Το να κατασκοπεύσετε τους παρατηρητές είναι εκνευριστικό, επειδή μπορείτε να δείτε πόσο επιπόλαια είναι η εμπειρία τους, και πόσο εθισμένοι είναι στη θλίψη και τη μοναξιά των ζώων σε αιχμαλωσία. Όπως παρατηρεί ο Malamud, οι άνθρωποι που βλέπουν τα ζώα στο ζωολογικό κήπο δεν έχουν περισσότερες πιθανότητες να τα σεβαστούν απ' ό, τι θα είχαν να εκτιμήσουν την πολιτιστική ποικιλομορφία με την εξέταση των σκουρόχρωμων ανθρώπων πίσω από τα κάγκελα των θηριοτροφείων του δέκατου ένατου αιώνα.

Οι ζωολογικοί κήποι μιλούν ταυτόχρονα για τα ζώα-αντικείμενα που εκμεταλλεύονται, και τους ανθρώπους που κυριαρχούν. Η αποστροφή των ζωολογικών κήπων είναι μια προβολή του τρόμου, που στοιχειώνει το ανθρώπινο πνεύμα, την απόλυτη αποστροφή του από τις δικές του ψυχικές ρίζες και τη ζωική του προέλευση. Όταν κοιτάζουμε μέσα από τα κάγκελα τα κλεισμένα ζώα, τα δασύτριχα εμπορεύματα που έχουν φυλακιστεί για διασκέδαση, παρατηρούμε το πρόσωπο της δικής μας αποξένωσης. Ταυτόχρονα, βλέπουμε τις αμαρτίες του παρελθόντος μας και την απονέκρωση του μέλλοντός μας, πώς εμείς οι ίδιοι θα παρακμάσουμε με το θάνατο της φύσης. Όταν ατενίζουμε τους γενετικούς μας αδελφούς που ποτέ δεν κοιτάνε πίσω σε μας, υποβιβάζουμε τους εαυτούς μας. Το γεγονός ότι – όπως ανούσια λένε οι γονείς – τα παιδιά τους “απολαμβάνουν” το ζωολογικό κήπο δεν αποτελεί ένα επιχείρημα υπέρ, αλλά μια ανησυχητική ένδειξη ενός πρώιμου στάδιου στρέβλωσης ενός νεαρού μυαλού. Προφανώς, η απόλαυση του πόνου των άλλων είναι καλή διασκέδαση για όλη την οικογένεια.

Το μυθιστόρημα του Ντάνιελ Κουίν, Ισμαήλ, περιλαμβάνει έναν σωκρατικό διάλογο ανάμεσα σε έναν αυτάρεσκο ανθρωπιστή και ένα φιλοσοφικό γορίλα. Ο γορίλας τρομάζει τον άνθρωπο με το επιχείρημα ότι μοιράζονται κάτι σημαντικό – την εμπειρία της αιχμαλωσίας. Ο γορίλας έχει φυλακιστεί σε διάφορα τσίρκα και ινστιτούτα ψυχαγωγίας, αλλά ο άνθρωπος, αγανακτισμένος και

αμήχανος, εκπαιδευμένος στις φιλοσοφικές προεκτάσεις του ιουδαιο-χριστιανικού πολιτισμού, έρχεται να συνειδητοποιήσει ότι είναι εξόριστος στη βαθύτερη αιχμαλωσία ενός θετικού και δυσλειτουργικού πρότυπου, του ανθρωποκεντρισμού.

Η Σχολή της Παραπληροφόρησης

“Η απλή βάση στην αντίθεσή μου στην αιχμαλωσία στους ζωολογικούς κήπους είναι ότι κρατάμε τα ζώα σε κατάφωρα αφύσικες, εξουθενωτικές, και παρεκκλίνουσες συνθήκες. Κανένα στοιχείο από την ομορφιά και τη δύναμη και την ευφυΐα τους δεν είναι εμφανές. Περιορίζονται, απογοητεύονται, εκτελούν τις ίδιες επαναλαμβανόμενες και συχνά επικίνδυνες συμπεριφορές πλήξης, καταλήγοντας καρικατούρα του πραγματικού τους εαυτού.”

Euan C. Young, καθηγητής Ζωολογίας, Πανεπιστήμιο του Ωκλαντ, Νέα Ζηλανδία

Λόγω της αύξησης της ευαισθητοποίησης του κοινού για την ταλαιπωρία και τα δικαιώματα των ζώων, οι ζωολογικοί κήποι είναι υποχρεωμένοι να ανασύρουν σαθρές δικαιολογίες για την ύπαρξή τους. Για να δικαιολογήσουν την ύπαρξή τους, οι

ζωολογικοί κήποι παρουσιάζουν τρία βασικά επιχειρήματα. Οι ζωολογικοί κήποι αποτελούν τη μοναδική ευκαιρία για τους περισσότερους ανθρώπους να δουν ζώα όπως καμηλοπαρδάλεις, λιοντάρια και ελέφαντες. Βοηθούν να εκπαιδευτεί το κοινό για τα ζώα και να προωθηθεί μεγαλύτερος σεβασμός σε αυτά. Προωθούν προσπάθειες διατήρησης μέσω της εκπαίδευσης και της αναπαραγωγής και στέγασης των απειλούμενων ειδών.

Το πρώτο σημείο θέτει το ερώτημα με την παραδοχή ότι η ανθρώπινη οπτική ευχαρίστηση και περιέργεια ξεπερνά το δικαίωμα ενός ζώου να απολαμβάνει τη ζωή του ανενόχλητο στο φυσικό του περιβάλλον. Ο πόνος που προκαλείται στα ζώα σε περιφραγμένους χώρους για όλη τους τη ζωή (δεκαετίες σε περιπτώσεις όπως οι χιμπατζήδες και οι ελέφαντες) σε καμία περίπτωση δεν δικαιολογεί την αξία μιας στιγμιαίας εμπειρίας για τα εθισμένα στη διασκέδαση ανθρώπινα όντα.

Ο δεύτερος ισχυρισμός υποθέτει ότι οι συμπεριφορές των ζώων που βλέπουν οι θεατές είναι ακριβείς, αληθείς, και φυσικές, όταν στην πραγματικότητα το τεχνητό περιβάλλον του ζωολογικού κήπου διαστρεβλώνει όλη τη διαδικασία της ζωής τους. Πρώτον, στο ζωολογικό κήπο οι θεατές δίνουν ελάχιστη ή καθόλου προσοχή στις πληροφορίες που τους παρέχονται για τα ζώα που παρατηρούν. Μελέτες γράφουν – και η εμπειρία του καθενός από εμάς επιβεβαιώνει εύκολα – ότι οι θεατές στο ζωολογικό κήπο σπάνια διαβάζουν τις πλάκες που παρέχουν πληροφορίες για το όνομα των ζώων, τη διατροφή, και τη φυσική ομοταξία. Η υπόθεση ότι οι άνθρωποι θα διαβάσουν τις πινακίδες σήμανσης, θα σκεφτούν τις πληροφορίες, και θα είναι σε θέση να τις επεξεργαστούν είναι αβάσιμη σε μια κουλτούρα της κατανάλωσης και της ψυχαγωγίας. Τα παιδιά ιδιαίτερα είναι πρόσχαρη στην ανάγνωση των λίγων πληροφοριών που υπάρχουν, καθώς τρέχουν ξέφρενα από τη μια περιοχή στην άλλη, φωνάζοντας και ουρλιάζοντας, ανεβασμένα από την Coca-Cola, το Ritalin, και τα βιντεοπαιχνίδια. Μελέτες δείχνουν ότι οι θεατές των ζωολογικών κήπων γνωρίζουν ελάχιστα για τα ζώα, πιστεύουν σε τυπικές προκαταλήψεις για αυτά, και κάνουν βαθιές παρατηρήσεις, όπως

το ζώο είναι “χαριτωμένο” ή “αστείο”. Το πρόβλημα είναι διττό: Οι θεατές των ζωολογικών κήπων συνήθως αναζητούν ψυχαγωγία, όχι εκπαίδευση και οι ζωολογικοί κήποι σπάνια κάνουν σοβαρή προσπάθεια εκπαίδευσης του κοινού. Κάποιος μπορεί να μάθει πολύ περισσότερα για τη συμπεριφορά των ζώων μέσω των μέσων ενημέρωσης, όπως το Discovery Channel, είτε μέσω «εικονικών ζωολογικών κήπων» και μέσα από τις κάμερες που τροφοδοτούν ζωντανές εικόνες των ζώων στο φυσικό τους περιβάλλον.

Όταν επισκέφθηκα πρόσφατα το ζωολογικό κήπο του Ελ Πάσο, άκουσα ένα παιδί να αναφωνεί, «είναι αυτό το ζώο πραγματικό»; Οι γονείς γέλασαν, αλλά αυτή ήταν μια κατά λάθος βαθυστόχαστη ερώτηση. Γιατί ότι βλέπουν οι θεατές είναι εκφράσεις υπανάπτυκτες, παραμορφωτικές, ανεστραμμένες από τον άνθρωπο, ζώων που είναι λυπημένα, μοναχικά, τραυματισμένα και με κατάθλιψη. Εμείς δε θα δούμε τίγρεις, ελέφαντες και χιμπατζήδες, αλλά θα δούμε τι έχει συμβεί σε αυτούς, παρατηρούμε μια κοινωνική κατασκευή του ζώου. Να είμαστε σίγουροι πως ο βαρυκίνητος ελέφαντας δε είναι απλά μια ιδέα κάποιου, αλλά η ανθρώπινη ιδέα για αυτόν ειδικωμένη μέσα από το πρίσμα / φυλακή των πολιτιστικών προοπτικών που είναι περισσότερο ή λιγότερο φωτισμένη και επιστημονικά ακριβής. Οι θεατές νομίζουν ότι βλέπουν άμεσα τα ζώα, αλλά τα βλέπουν μέσα από ιστορικά καθορισμένα πρότυπα και τις επιζήμιες επιπτώσεις του θεσμού του ίδιου του ζωολογικού κήπου.

Θα μπορούσε κανείς να μελετήσει την ανθρώπινη φύση εξετάζοντας ανθρώπους κλειδωμένους σε άσυλα και φυλακές. Πράγματι, τα ζώα υποφέρουν από τις ίδιες ψυχολογικές επιπτώσεις από τον εγκλεισμό και την απομόνωση, όπως και οι άνθρωποι, και από εκεί προκύπτει και ο όρος “zoochosis”. Ίσως αρπαγμένα από τις οικογένειές τους στην άγρια φύση, δεν μπορούν να κινηθούν ελεύθερα, αποστερούμενα μιας πλούσιας κοινωνικής ζωής, έχοντας αναστραφεί κάθε ανάγκη τους και ένστικτο τους και υπό την κατοχή των πολύπλοκων μυαλών, τα ζώα των ζωολογικών κήπων υποφέρουν από διάφορα ψυχολογικά προβλήματα, από “στερεότυπη” συμπεριφορά, η οποία περιλαμβάνει το να πηγαίνουν πέρα-δώθε,

να αφήνουν το κεφάλι να κρέμεται, το λίκνισμα, το περπάτημα σε κύκλους, το ψυχαναγκαστικό γλείψιμο, το δάγκωμα κομματιών και ακόμη και τον αυτο-ακρωτηριασμό (όπως στην περίπτωση των χιμπατζήδων που προκαλούν σοβαρές πληγές δαγκώνοντας τα άκρα τους). Σύμφωνα με τον Bill Travers και την Virginia McKenna του Ιδρύματος Γεννημένος Ελεύθερος (Born Free Foundation), για παράδειγμα, πάνω από το 60% των πολικών αρκούδων στους βρετανικούς ζωολογικούς κήπους είναι ψυχικά διαταραγμένες. Η Jane Goodall υποστηρίζει ότι πάνω από το ήμισυ των ζωολογικών κήπων του κόσμου “εξακολουθούν να είναι σε κακές συνθήκες.” Μια αναθεώρηση των νεκροψιών ζωολογικών κήπων στο ζωολογικό κήπο του Σαν Ντιέγκο, που θεωρείται ευρέως ένας από τους καλύτερους ζωολογικούς κήπους της χώρας, υποδεικνύει διευρυμένο υποσιτισμό στα ζώα των ζωολογικών κήπων, υψηλά ποσοστά θνησιμότητας από τη χρήση αναισθητικών και ηρεμιστικών, σοβαρούς τραυματισμούς και θανάτους που οφείλονται στις μεταφορές, καθώς και συχνές εμφανίσεις κανιβαλισμού, παιδοκτονίας, και πάλης που είναι σχεδόν βέβαιο ότι προκαλείται από συνθήκες συνωστισμού» (όπ.π. Jamieson).

Η βασική εκπαίδευση που παρέχει ένας ζωολογικός κήπος είναι η επίγνωση αυτού που ένα ζώο δεν είναι και της αλλοτριωμένης ψυχής των ανθρώπινων πλασμάτων. Τα ζώα αποφυσικοποιούνται, απογυμνώνονται από τους φυσικές τους ιδιότητες. Βλέπετε τον πανέμορφο πράσινο-φτερωτό Μακάο σε μια ανοικτή περιοχή και αναρωτιέστε γιατί δεν πετάει μακριά, και στη συνέχεια συνειδητοποιείτε πως του έχουν κοπεί τα φτερά και δεν είναι πλέον σε θέση να πετάξει μακριά από μία γάτα. Μπορείτε να δείτε δύο ελέφαντες μαζί και να νομίζετε ότι είναι ένα ευτυχισμένο ζευγάρι, αλλά πρέπει να καταλάβετε ότι ζουν σε μεγάλα κοπάδια και οικογένειες έως και 20 μαζί. Μπορείτε να παρακολουθήσετε μια όμορφη λευκή τίγρη, και μόνο αργότερα να καταλάβετε ότι δεν είναι ένα πραγματικό είδος, αλλά μάλλον μια καθαρά γενετική ανωμαλία, που δεν θα μπορούσε να επιβιώσει στην άγρια φύση, διότι στερείται επαρκούς καμουφλάζ και υποφέρει από προβλήματα ισχίων, στα πόδια, και καταρράκτη. Δεν έχει σημασία πόσο οι ζωολογικοί κήποι προσπαθούν να

ωραιοποιήσουν το συγκρότημα κράτησης, το γεγονός παραμένει ότι ζώα φυλακίζονται για ανθρώπινους σκοπούς και δεν είναι τα ζώα που διαφημίζονται ότι να είναι.

Ακόμη και στα καλύτερά τους, οι ζωολογικοί κήποι δίνουν ένα σύνθετο μήνυμα, όπου, αφενός, μπορεί να βοηθούν τους ανθρώπους να κατανοήσουν την κρίση που αντιμετωπίζει η επιβίωση των ειδών και να κάνουν τα ζώα περισσότερο από μια αφαίρεση, αλλά, αφετέρου, επιδεινώνουν την αποξένωση από τη φύση και την ασέβεια προς τη ζωή μέσω της θεσμοθέτησης ενός δυϊσμού ανθρώπου-μη ανθρώπου μέσω του διαχωρισμού θεατή-αντικείμενου. Οι ζωολογικοί κήποι ενσταλάζουν μια διαστρεβλωμένη αίσθηση της θέσης μας στον κόσμο, και μας κάνουν κατήχηση μιας κοσμοθεωρίας που ισχυρίζεται ότι τα ζώα είναι πόροι για να φάμε, να ντυθούμε, να πειραματιστούμε, ή να διασκεδάσουμε. Και έτσι είναι πάρα πολύ ενοχλητικό να βλέπει κανείς ορδές παιδιών από σχολεία να χοροπηδούν σε ζωολογικούς κήπους, και θα πρέπει να αναρωτηθεί πώς αυτή “διασκέδαση” δηλητηριάζει τις ευαισθησίες τους προς τον φυσικό κόσμο και επιδεινώνει την οικολογική κρίση. Περισσότερα από 120 εκατομμύρια άνθρωποι επισκέπτονται ζωολογικούς κήπους κάθε χρόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες, έτσι ώστε τα μηνύματα που δίνουν οι ζωολογικοί κήποι έχουν μεγάλη σημασία.

Οι Μύθοι της Διατήρησης

“Δυστυχώς, η συντριπτική πλειοψηφία των ζωολογικών κήπων έχουν μπερδέψει τους αρχικούς σκοπούς τους και έχουν τοποθετήσει την αναψυχή και την εμπορική επιτυχία, πάνω από τις πιο πιεστικές ανάγκες της διατήρησης και της εκπαίδευσης.”

Debra Jordan

Οι σημερινοί νέοι και βελτιωμένοι ζωολογικοί κήποι κάνουν ό,τι μπορούν για να διακόψουν τους δεσμούς τους από την άθλια κληρονομιά τους, καθώς επιδιώκουν νέα νομοθεσία με πιο ευγενική και πιο ήπια μορφή. Τις τελευταίες δεκαετίες, η βιομηχανία των ζωολογικών κήπων έχει μετατοπιστεί δίνοντας

έμφαση όχι στην ψυχαγωγία αλλά στην εκπαίδευση, την έρευνα και τη διατήρηση. Ο σημερινός λόγος των ζωολογικών κήπων είναι γεμάτος με ευφημισμούς: « η αιχμαλωσία γίνεται “συντήρηση”, η διασκέδαση είναι “εκπαίδευση” και το ίδιο το ίδρυμα βαπτίζεται πάρκο “διατήρησης”. Επειδή οι ζωολογικοί κήποι αποτελούν πρώτα και κύρια επιχειρήσεις, εξακολουθούν να είναι προσανατολισμένες ψυχαγωγία και πολύ συχνά η επιτακτική ανάγκη κέρδους του εκδοτηρίου αντικαθιστά την ηθική επιταγή της καλής μεταχείρισης των ζώων.

Η πιο εύλογη άμυνα που έχουν στη διάθεσή τους οι ζωολογικοί κήποι σε μια εποχή εξαφάνισης ειδών, απώλειας ενδιατημάτων και οικολογικής κρίσης είναι ότι εξυπηρετούν πλέον σκοπούς της διατήρησης. Το 1981, το AZA δημιούργησε το πρόγραμμα Σχέδιο για την Επιβίωση των Ειδών (ΣΕΠ), που σχεδιάστηκε για να βοηθήσει στην πρόληψη της εξαφάνισης των ζώων και να εκπαιδεύσει το κοινό για τις ανάγκες διατήρησης. Μέσα από προγράμματα διαχείρισης της αναπαραγωγής, το ΣΕΠ καυχιέται πώς κατάφερε με επιτυχία τη διατήρηση και την επανεισαγωγή στο φυσικό περιβάλλον πολλών ειδών όπως το κουνάβι με το μαύρο πόδι, ο κόνδορας (όρνεο) και ο κόκκινος λύκος.

Αλλά τα διαπιστευτήρια διατήρησης των ζωολογικών κήπων είναι εξαιρετικά αμφίβολα και παίζουν ένα μικρό ρόλο στη διάσωση των ειδών από την εξαφάνιση. Τα είδη που οι ζωολογικοί κήποι ευνοούν για “διατήρηση” τείνουν να είναι χαριτωμένα και μικρής ποικιλίας (αυτά που η AZA αποκαλεί «ναυαρχίδα των ειδών που προκαλούν έντονα συναισθήματα στο κοινό”), συνεπώς κάνουν περισσότερα για να προσελκύσουν επισκέπτες από όσα κάνουν για να αποτρέψουν μια κρίση εξαφάνισης. Μόνο το 2% των απειλούμενων ειδών είναι μέρος των προγραμμάτων αναπαραγωγής των ζωολογικών κήπων, και πολύ λίγοι ζωολογικοί κήποι έχουν καταγραφεί για αναπαραγωγή σε αιχμαλωσία και διατήρηση της άγριας πανίδας. Συχνά δεν είναι οι ίδιοι οι ζωολογικοί κήποι που κάνουν την αναπαραγωγή αλλά απομακρυσμένες εγκαταστάσεις εκτροφής, οπότε γιατί να δίνεται πιστοποίηση διατήρησης στους ζωολογικούς κήπους; Οι ζωολογικοί κήποι έχουν μικρά ποσοστά

διατήρησης και επαναφοράς των ζώων στους φυσικούς τους οικοτόπους (όπως στην περίπτωση του Μεξικανικού Γκρίζου Λύκου). Συχνά, τα ζώα είναι πάρα πολύ εξοικειωμένα με την ανθρώπινη φροντίδα και σφαδάζουν μόνα τους. Τα κοπάδια αναπαραγωγής, συνήθως είναι πολύ μικρά, και η ενδογαμία είναι ένα πρόβλημα που οδηγεί σε μη υγιή ζώα και μειωμένη γονιδιακή δεξαμενή. Περαιτέρω, οι ζωολογικοί κήποι δεν συμμετέχουν ενεργά στην διατήρηση των ενδιαιτημάτων. Οι ζωολογικοί κήποι θέτουν λοιπόν το ερώτημα του ποιο είναι το νόημα της συντήρησης, αν δεν υπάρχει οικότοπος στον οποίο τα ζώα να μπορούν να επιστραφούν. Ως παράδειγμα παραπλανητικής διαφήμισης από το ΣΕΠ, ο ζωολογικός κήπος του Ελ Πάσο έχει δύο θηλυκές ασιατικές ελεφαντίνες που αποτελούν μέρος ενός προγράμματος του ΣΑΠ, αλλά καμία από τις δύο δεν μπορεί να γεννήσει.

Όπως εκθέτει το 1999 μια έρευνα της San Jose Mercury News και το σχολαστικά τεκμηριωμένο σοκαριστικό βιβλίο του Alan Green "Animal underground": Η μαύρη αγορά για σπάνια και εξωτικά είδη, είναι το μικρό βρόμικο μυστικό των ζωολογικών κήπων, αναπαράγουν ένα πλεόνασμα πολλών ειδών, και τα ζώα αυτά γίνονται κομμάτι ενός τεράστιου υπόγειο κυκλώματος πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων κάθε χρόνο που προσελκύει αγοραστές από πηγές όπως ο Οδηγός Εύρεσης Ζώων. Οι ζωολογικοί κήποι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος ενός δαιδαλώδους, σκιερού κόσμου, που περιλαμβάνει εμπόρους, κυνηγούς, θηριοτροφεία, καθ' οδόν αξιοθέατα, εκτροφεία γουνοφόρων ζώων, καταστήματα κατοικίδιων ζώων, τσίρκο, πειραματιστές, και σφαγεία. Οι ζωολογικοί κήποι συχνά αναλαμβάνουν αναπαραγωγές ζώων από μη ευυπόληπτους εμπόρους και εκτροφείς. Όταν τα «χαριτωμένα» ζώα των ζωολογικών κήπων μεγαλώσουν και χάσουν την αρχική ελκυστικότητα τους, και οι ζωολογικοί κήποι πρέπει να κάνουν χώρο για πιο γλυκούλικά, τα ζώα αυτά αποστέλλονται πίσω στον κάτω κόσμο, όπου καταλήγουν ως ζωοτροφή για κονσέρβες κυνηγόσκυλων, σε πειραματικά εργαστήρια, ή ακόμα και ως κρέας για ανθρώπινη κατανάλωση. Όπως υποστηρίζει ο Green, η πολιτική της AZA απαγορεύει αυτό το είδος της αγοράς, αλλά

στην πράξη το ανέχονται, ακόμα και ζώα εκτρέφονται ειδικά για τους κυνηγούς, με τους οποίους τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των ζωολογικών κήπων συχνά έχουν άριστες σχέσεις. Μερικοί από τους πιο φημισμένους ζωολογικούς κήπους του κόσμου, όπως ο ζωολογικός κήπος του Σαν Ντιέγκο και το Πάρκο Αγρίων Ζώων του Σαν Ντιέγκο, ήταν μεταξύ των μεγαλύτερων παραβατών, αναφέρονται για μεταπώληση χιλιάδων σπάνιων και απειλούμενων ειδών μεταξύ 1992 και 1998.

Αν οι ζωολογικοί κήποι μπορούσαν επιτυχώς να σώσουν είδη από την εξαφάνιση, θα περιμέναμε οι αριθμοί τους να αυξάνονται, όμως μειώνονται δραματικά. Μια πρόσφατη δημοσκόπηση που διεξήχθη από το Αμερικανικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας αποκάλυψε ότι επτά στους δέκα βιολόγους πιστεύουν ότι ο κόσμος είναι σήμερα εν μέσω της ταχύτερης μαζικής εξαφάνισης των ειδών σε ολόκληρη την ιστορία του πλανήτη, και σε αντίθεση με τις μαζικές εξαφανίσεις του παρελθόντος, αυτή δεν εδράζεται σε φυσικά αίτια, αλλά μάλλον είναι εντελώς ανθρωπογενής.

Σαφώς, οι ζωολογικοί κήποι δεν είναι η απάντηση στο πρόβλημα της αναγέννησης της βιοποικιλότητας. Δεν είναι «σύγχρονο κιβωτοί», όπως οι ιδιοκτήτες τους θα ήθελαν να σκεφτόμαστε, είναι πολύ πιο κοντά στις παλιές-καπιταλιστικές αγορές.

Αμαυρώνοντας το Μαύρο

«Είμαστε αντιμέτωποι με μια πραγματικά τρομερή απειλή όχι μόνο για την υγεία του πλανήτη, αλλά και για την ευημερία και την επιβίωση της ανθρωπότητας. Μια απειλή που είναι σχεδόν μη αναγνωρίσιμη από το ευρύ κοινό”.

Ellen V. Futter, Πρόεδρος του Μουσείου της Φυσικής Ιστορίας

Δυστυχώς, δεν υπάρχουν πολλοί βιότοποι που να έχουν απομείνει για να μπορούν τα ζώα να επιστρέψουν. Είμαστε εν μέσω της ταχύτερης εξαφάνισης ειδών και απώλειας ενδιαιτημάτων. Λόγω των παραφρόνων σπασμών της απληστίας και της βίας, τα ζώα κυνηγιούνται και υφαρπάζονται καθώς οι άνθρωποι προχωρούν βαθύτερα στο έδαφός τους. Η “Εξέλιξη” – η οποία προχωρεί μέσα από τη δημιουργία νέων ειδών και τη γόνιμη δημιουργία της βιοποικιλότητας – έχει έδαφος για να σταματήσει και να αντιστρέψει την κατεύθυνση προς την ομογενοποίηση και την απλούστευση των μορφών ζωής. Προσθέτοντας σε αυτό την υπερθέρμανση του πλανήτη και τη λέπτυνση της στιβάδας του όζοντος, είναι εύκολο να δούμε ότι η γη είναι στη μεγαλύτερη κατάσταση κρίσης από την εμφάνιση της περίπου 4,6 δισεκατομμύρια χρόνια πριν. Μερικοί βιολόγοι που εντρυφούν στα θέματα της διατήρησης εκτιμούν πως μέσα σε λίγες δεκαετίες το ένα τρίτο των υπαρχόντων ειδών θα εξαφανιστούν.

Οι ζωολογικοί κήποι εκμεταλλεύονται αυτήν την κρίση για να δικαιολογήσουν την ανάγκη ύπαρξής τους. Ωστόσο, η εναλλακτική λύση δεν είναι μεταξύ ζωολογικών κήπων και μαζικής εξαφάνισης των ειδών, αλλά μάλλον στα καταφύγια και η διατήρηση των οικοτόπων. Μέρη όπως το Καταφύγιο Ελεφάντων στο Hohenwald του Tennessee, η δράση για τη διατήρηση της Shambala στο Acton της Καλιφόρνια, ή το καταφύγιο PAWS στο Lynwood της Ουάσιγκτον, παρέχουν τις καλύτερες ευκαιρίες για τα ζώα. Ακόμα και οι καλύτεροι ζωολογικοί κήποι αποτελούν μια προσέγγιση κάλυψης των συμπτωμάτων ενός βαθύτερου προβλήματος, οι ρίζες του οποίου βρίσκονται στην ταχεία καταστροφή των ενδιαιτημάτων και των οικοσυστημάτων. Σε αντίθεση με τους ζωολογικούς κήπους, τα

καταφύγια άγριας ζωής είναι συμβατά με τις πολύπλοκες σωματικές, ψυχολογικές και κοινωνικές ανάγκες των ζώων. Έτσι, αν χρειαζόμαστε να διατηρήσουμε ζώα σε τεχνητά διαμορφωμένους χώρους, σίγουρα μπορούμε να κάνουμε κάτι καλύτερο από ό, τι τα τυποποιημένα περιβάλλοντα των ζωολογικών κήπων. Αλλά τα καταφύγια επίσης είναι μόνο ένα μέτρο προσωρινής λύσης για την επιβράδυνση, αλλά όχι για το σταμάτημα, της μαζικής εξαφάνισης των ειδών.

Κατεψυγμένοι ζωολογικοί κήποι υπάρχουν σήμερα για να διατηρήσουν το DNA των ζώων σε υγρό άζωτο, ώστε να κλωνοποιηθεί αργότερα, όταν υπάρχουν ενδιαιτήματα που να μπορούν να τα υποστηρίξουν. Τα ζώα δε μπορούν να επιβιώσουν χωρίς τεράστιες εκτάσεις άγριας φύσης συνδεδεμένες με οικολογικούς διαδρόμους. Η επιστροφή των οικοτόπων, όμως, είναι μια επικίνδυνη αντιστάθμιση. Τεχνητά ζώα δημιουργούνται μέσω αναπαραγωγής σε αιχμαλωσία, με εξωσωματική γονιμοποίηση και με κλωνοποίηση και τα οποία ζουν σε τεχνητά καταλύματα με αποτέλεσμα να γίνουν ζώα του ζωολογικού κήπου που μπορεί να μοιάζουν με τα πραγματικά, αλλά δεν έχουν φυσικές συμπεριφορές, όχι περισσότερο από ό,τι θα μπορούσαν “άνθρωποι” κλωνοποιημένοι σε απομονωμένες φυλακές να λειτουργήσουν σαν «ανθρώπινα όντα».

Κάποιος μπορεί να έχει σοβαρές επιφυλάξεις για τη βιωσιμότητα του να προσπαθεί να διατηρηθεί η ζωή σε αυτό το στάδιο και στην πραγματικότητα, ορισμένα ζώα ακόμα ζωντανά έχουν ήδη εξαφανιστεί. Αν το αρχικό τους περιβάλλον έχει ισοπεδωθεί στη λήθη, τα ζώα υπάρχουν σε περιορισμό ως απλά ομοιώματα του εαυτού τους. Όπως υποστηρίζει ο Jamieson: “Είναι πραγματικά καλύτερα να περιοριστούν μερικοί ατυχείς γορίλες των βουνών σε έναν ζωολογικό κήπο από το να επιτρέψουμε να εξαφανιστεί το είδος; Με τον τρόπο αυτό, δεν χρησιμοποιούμε τα ζώα ως απλά οχήματα για τα γονίδιά τους; Έτσι δεν διαφυλάσσουμε τη διατήρηση γενετικού υλικού σε βάρος των ίδιων των ζώων; Αν είναι αλήθεια ότι οδεύουμε αναπόφευκτα προς ένα κόσμο στον οποίο γορίλες των βουνών μπορούν να επιβιώσουν μόνο σε

ζωολογικούς κήπους, τότε πρέπει να αναρωτηθούμε αν πραγματικά είναι καλύτερα γι' αυτούς να ζουν σε τεχνητό περιβάλλον δικού μας σχεδιασμού, από το να μη γεννηθούν καθόλου.” Πάρα πολλά ζώα βρίσκονται στη διαδικασία του να γίνουν παρόμοια με ένα ανθρώπινο ον ακόμα ζωντανό, αλλά μόνο με τη βοήθεια αναπνευστήρα.

Για αντιστρέψουν την κρίση, τα ανθρώπινα όντα χρειάζεται να κάνουν ριζικές αλλαγές σε πολλά μέτωπα. Πρώτον και κύριο, πρέπει να μειωθεί δραματικά ο πληθυσμός της γης. Θα πρέπει να πάμε βαθιά στην άγρια φύση, να αποκαταστήσουμε τα ενδιαιτήματα και να επανεγκαταστήσουμε στα οικοσυστήματα τα αυτόχθονα είδη. Πρέπει να σβήσουμε την ακόρεστη όρεξη για κατανάλωση και να επιστρέψουμε σε απλούστερες μορφές ζωής. Τα ανθρώπινα όντα πρέπει να περάσουμε από μια βασισμένη στο κρέας σε μια φυτική διατροφή για τη διατήρηση της γης, των πόρων και της ενέργειας. Πρέπει να δημιουργήσουμε μια νομοθεσία για τα υπό εξαφάνιση είδη που με αυστηρότητα να προστατεύει τα ζώα, αντί των εταιρειών που εισβάλουν στα ενδιαιτήματα τους. Πρέπει να ασχοληθούμε με τους λαθροκυνηγούς παίρνοντας δρακόντεια μέτρα και κλείσουμε όλες τις αγορές που εμπορεύονται ζωικά προϊόντα.

Είναι χωρίς αμφιβολία η υπόθεση ότι τα ανθρώπινα όντα έχουν δημιουργήσει ένα πρόβλημα που μόνο τα ίδια μπορούν να λύσουν και πρέπει να αξιοποιήσουμε το ίδιο ποσό δημιουργικής ενέργειας, με αυτό της καταστροφικής ενέργειας που έχουμε συσσωρεύσει για χιλιετίες. Όπως ελπιδοφόρα έχουμε αρχίσει να κάνουμε τις αναγκαίες αλλαγές σε παγκόσμια κλίμακα, τα ανθρώπινα όντα πρέπει να γίνουν τώρα διαχειριστές του πλανήτη, δεδομένου ότι φέρουν το βάρος της επαναφοράς της εξέλιξης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει ενεργά να επαναφέρουμε τη γη και την πολύτιμη βιοποικιλότητα της πίσω στην υγεία, και να δημιουργήσουμε προγράμματα επιθετικής αναπαραγωγής και επανεισαγωγής.

Από την εικονική πραγματικότητα και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στην τεχνητή νοημοσύνη, τη ρομποτική, τη γενετική μηχανική και τη σταδιακή μετατροπή των ανθρώπων σε cyborgs,

καθετί άγριο και χωρίς τεχνολογική διαμεσολάβηση εξαφανίζεται. Ο φυσικός κόσμος μεταμορφώνεται, ανασχεδιάζεται, και συγχωνεύεται σε τεχνολογικά συστήματα. Ενώ δεν χρειάζεται να αναπολούμε τις ημέρες των κυνηγών και τροφосуλλεκτών, ούτε να δούμε την κίνηση προς ένα τεχνοκόσμο ως άσχημη από κάθε άποψη, είναι ωστόσο ανησυχητική η υπόθεση ότι τα είδη εξαφανίζονται από το πρόσωπο της γης με ανησυχητικό ρυθμό και οι μορφές με τις οποίες θα επιβιώσουν θα είναι απλά θραύσματα και ομοιώματα.

Μετάφραση από: <http://www.drstevebest.org/ZoosAndTheEnd.htm>

Πηγή: antispe.squat.gr